

Výroční zpráva o hospodaření příspěvkové organizace
Hřbitovy města Olomouce
v roce 2015

Název organizace: Hřbitovy města Olomouce, p.o.
Adresa: tř. Míru 104, 779 00 Olomouc
Telefon: 585 413 703
E-mail: hrbitovy@olomouc.eu
www: <http://www.olomouc.eu/hrbitovy>

Vedení organizace: Ing. Igor Kleiner ředitel
Emilie Kučerová zástupce ředitele

Hřbitovy města Olomouce (HmO) jsou příspěvkovou organizací zřízenou **statutárním městem Olomoucí**, majitelem většiny hřbitovních pozemků, za účelem správy všech olomouckých hřbitovů (Neředín, Nová Ulice, Nedvězí, Slavonín, Nové Sady, Holice, Hodolany, Chválkovice, Svatý Kopeček, Černovír a Chomoutov) o ploše 22,5 ha a za účelem poskytování vybraných služeb v oblasti pohřebnictví. Do země nelze pohřbívat na hřbitovech Hodolany, Černovír, Chomoutov a částečně na Svatém Kopečku.

Statutární město Olomouc v roce 2015 uvolnilo HmO na provoz částku ve výši 3.500 tis. Kč.

Od 1. 1. 1998 platí nový ceník nájmu a služeb s nájmem spojených za pietní místa, o kterém jsem informoval Radu města Olomouce na jednání 16.12.1997. Podstatné zvýšení cen je dáno jednak novou metodikou výpočtu, která snížila neopodstatněný nepřiměřený cenový rozdíl mezi malými, středními a velkými místy, jednak zpoplatňováním dosud bezplatných nebo jen částečně hrazených služeb, samozřejmě i možnostmi rozpočtu města. Cena služeb s nájmem spojených je v souladu s doporučením Rady města Olomouce každoročně zvyšována o inflaci předchozího roku vyhlášenou ČSÚ. Sjednáním nájemní smlouvy k hrobovému místu se dobrovolně začleňujeme do skupiny, která by měla být schopná nést veškeré provozní i přímé investiční náklady údržby, a příspěvek města brala jako doplňkový zdroj pouze pomáhající zkrášlit místa, která neodmyslitelně ke každému lidskému společenství patří, a která nesou obraz jeho kulturní úrovně.

Na výsledcích roku 2015 se podílelo přepočteno 18,58 pracovníků.

Olomoucké hřbitovy patří mezi místa, na kterých odsouzení vykonávají tresty obecně prospěšných prací. Po dlouholetých zkušenostech mohu tvrdit, že přínos pro vzhled hřbitovů je velmi problematický, závislý především na individuálním přístupu odsouzených, z nichž někteří výkon trestu u HmO ani nezačínají. Zatímní zkušenosti s výkony odsouzených spolu s minimálními možnostmi na ně působit mě o výhodnosti jejich nasazení nepřesvědčily, přestože nepochybuji o celospolečenské výhodnosti trestu obecně prospěšných prací.

Od srpna 2009 mohli dlouhodobě nezaměstnaní splnit u HmO podmínky pro výplatu dávek sociální pomoci. 27.listopadu 2012 Ústavní soud České republiky proces ukončil. Veřejná služba pochopitelně kladla zvýšené nároky na organizaci práce u HmO, ale zcela nepochybně může být považována za přínosnou pro vzhled olomouckých hřbitovů. Je zřejmé, že se odvedené pomocné výkony bez náhrady nebo jen s náhradou částečnou promítnou do stavu hřbitovů.

Vědomi si úzké spojitosti mezi aktuálností evidence nájemců pietních míst a možností zkulturnit místa posledního odpočinku našich předků, také v roce 2015 pracovníci HmO usilovali o nápravu dlouhodobě zanedbávané evidence. Důraz byl kladen zejména na řešení pietních míst s neproplaceným pronájmem.

Od druhé poloviny roku 2014 HmO získávají prostřednictvím MmO aktuální adresy

přestěhovaných nájemců nebo alespoň informaci o úmrtí nájemce. Získání adresy pro HmO znamená doplacení významného počtu dlužných míst. HmO vylepují také výzvy na hrobová zařízení. Ukazuje se však, že díky různým vtípalům (snímání výzev, přelepování na jiné hroby) jde o postup s nízkou účinností. Vylepování výzev se provádí především za účelem zlepšení vzhledu hřbitovů vyjasněním vlastnických vztahů k jednotlivým pietním místům. HmO se tímto způsobem snaží přetvořit evidenci našich předků v aktuální evidenci žijících nájemců a umožnit tak jednak rozpouštění rostoucích nákladů na co největší počet pietních míst a také prakticky vyloučit možnost zrušení pietního místa bez vědomí nájemce nebo jeho blízkých. K 20.02.2016 bylo z 16 271 obsazených míst 1 676 s neproplacenými poplatky, přičemž se již jedná v drtivé většině o místa s krátkodobou neproplaceností, kdy nájemce odkládá předepsanou platbu do povánočního období. Pokles míst s dlouhodobě neproplacenými poplatky byl dosažen jednak důsledným oslovováním nájemců za využití od 01.01.2003 v soulad uvedených zákonů o obcích a o pohřbivnictví a naplněním podmínek pro zrušení užívání místa dle zákona o pohřbivnictví. Z celkového evidovaného počtu 15 719 nájemců máme potvrzeno 384 úmrtí nájemce. Řešení neproplacených míst je pro náš malý tým časově velmi zatěžující a finančně nákladné. Takto nadbytečně spotřebovaný čas bychom raději využili pro práci na projektech přinášejících zlepšený vzhled hřbitovů. Uvítal bych, kdyby se rychleji rozrůstaly řady uživatelů, kteří přicházejí před koncem zaplaceného období toto prodloužit nebo předali jiné pokyny k budoucnosti pietního místa. V roce 2015 jsme přijali 3 141 hotovostní platbu a vystavili 3 761 doklad o zaplacení nájmu a služeb s nájmem spojených. Výběr nájmu, služeb s nájmem spojených, poskytnutých služeb, prodeje hrobového zařízení dosáhl výše 6 063 tis. Kč.

Odvoz odpadů ukládaných do kontejnerů je smluvně zajištěn u Technických služeb a.s. Problémem je zneužívání kontejnerů některými občany pro ukládání nejrůznějšího odpadu, zejména na hřbitovech ve Slavoníně, Nových Sadech, Hodolanech, Svatém Kopečku, Chválkovicích.

Dlouhodobě budovaná kvalitní technická základna umožnila pracovníkům hřbitovní údržby systematičtější celoroční údržbu hřbitovních ploch.

Účetnictví HmO roku 2015 prošlo auditem s výrokem auditora „bez výhrad“. Náklady na audit činily 36 300,-Kč.

Děkuji uživatelům i návštěvníkům, kteří naši snahu a změny zaregistrovali. Vaše slova nás těší a věřím, že i při ohlédnutí za letošním rokem zaznamenáte další zlepšení.

**Hospodaření Hřbitovů města Olomouce skončilo účetním ziskem ve výši 465 tis.Kč.
HmO zaúčtovaly odpisy ve výši 1 003 tis.Kč.**

Zákon 256/2001 Sb., o pohřbivnictví

Po dlouhých letech platnosti problematiku pohřbivnictví spíše neřešící vyhlášky 19/1988 Sb. je od 01.01.2002 účinný zákon 256/2001 Sb. o pohřbivnictví. Co zákon přinesl? Především písemně uzavřenou nájemní smlouvu mezi nájemcem a provozovatelem pohřebiště s oboustranně jasnými vymahatelnými právy a povinnostmi. Výraznou změnou je zákonná povinnost nájemce oznámit správci pohřebiště každé uložení zpopelněných ostatků v urnách (bohužel povinnost není nájemci naplňována), povinnost přiměřené údržby místa. Zákon zvýšil ochranu uložených uren a hrobového zařízení. Zákon stanovil jasný postup pro ukončení nájmu hrobového místa a umožnil, aby mnohdy zpustlá a negativně vzhled hřbitovů ovlivňující místa, byla postupně likvidována a převáděna na zatravněné plochy. S ohledem na kolize mezi ustanoveními zákona o pohřbivnictví a zákona o obcích mohly být až v roce 2003 Radou města Olomouce schváleny řady pohřebišť a stanoveny zásady pro uzavírání nájemních smluv. Nájemní smlouvy jsou s nájemci uzavírány od 27.10.2003, přičemž předpokládám celkový počet kolem 15 tis.smluv. K 20.02.2016 bylo uzavřeno již 15 022 smlouvy.

Na informační tabuli vpravo před vstupní branou k obřadní síni neředínského hřbitova HmO dle §29(4)a zákona o pohřbivnictví průběžně zveřejňují výzvy nájemcům hrobových míst, u nichž není HmO známá současná adresa nebo adresa jejich právních nástupců, k uzavření nájemní smlouvy s tím, že pokud nájemní smlouva nebude uzavřena ve lhůtě stanovené

zákonem o pohřebnictví, dosavadní užívací právo k místu zaniká i přes zaplacené poplatky. Zveřejňují se zde i výzvy k odebrání urn a hrobového zařízení neproplacených míst.

Internet

HmO pravidelně aktualizují stránky na adrese <http://www.olomouc.eu/hrbitovy>, na kterých jsou nájemci informováni také o způsobu a termínech placení svých hrobových míst. Získají zde aktuální informace o HmO, přečtou si řady olomouckých veřejných pohřebišť, výroční zprávy. **Neznám provozovatele pohřebišť, který by svému nájemci poskytoval informace v tak komplexní a komfortní podobě.** Náklady na stránky nevznikají, protože osobně vykonávám jejich údržbu.

Neředín

Výsadba obnovených alejí z let 2013-2014 se dobře ujala a stromy kromě lip prospívají. V posledních měsících se na vysazených mladých lípách objevují defekty, které jsou analyzovány odborníky. Bohužel už v pěti až šesti případech zřejmě nájemci hrobových míst násilně ukončili jejich růst buď chemicky nebo přímým skácením. Pachatele se PČR odhalit nepodařilo.

Rozšířili jsme nabídku o dalších 213 hrobových míst pro urny. Z reakcí nájemců lze usuzovat, že současná poptávka po místech tohoto typu je vyčerpávající. Náklady 157 tis.Kč na vydláždění okolí hrobů HmO postupně od nájemců míst získávají s pronájmem zpět.

HmO s náklady 37 tis.Kč zřídily důstojné úložiště zpopelněných ostatků, společný hrob, do kterého jsou za úplatu ukládány obsahy urn dle přání klientů.

Za rok 2015 HmO prodaly 22 nově vybudovaných hrobových zařízení s čistým ziskem 48,4 tis. Kč.

Průběžně po souhlasu MmO odboru životního prostředí odstraňujeme dřeviny ohrožující bezpečnost návštěvníků a majetek uživatelů pietních míst. Kompetentní pracovníci odboru životního prostředí žádosti o skácení dřevin viditelně poškozujících hrobová zařízení již posuzují ve prospěch nájemců. V závislosti na problematice vybraná výsadbová místa nerespektující v čase se rozšiřující nároky na životní prostor dřevin se zamítavá rozhodnutí jevila jako velmi nešťastná a byla zdrojem zbytečných rozporů mezi nájemci a majitelem pozemku. Pro HmO je však zatěžující, že každé kácení na povolení je svázáno s náhradní výsadbou, když výsadby liniových alejí ani z bezprostředně předcházejících období do náhradních výsadeb nelze započítat. Vzniká tak tlak na stále novou výsadbu, přestože nezanedbatelná část nájemců preferuje hřbitov bez stromů a tím pádem bez listí.

I v letošním roce jsme museli přistoupit k havarijnímu kácení dožitých bříz z původní výsadby. Břízy v posledním stadiu životnosti již neodolají poryvům větrů a pro zachování bezpečnosti je nezbytné jejich skácení. Náklady 4 tis.Kč.

HmO dostávají ve stále větším počtu podněty od návštěvníků hřbitova na zakrácení živých plotů na výšku, která dovoluje návštěvníkovi udržovat si vizuální přehled o bližším okolí. Živé ploty byly v oblasti kolem obřadní síně hřbitova vysazeny ve 30-tých letech 20-tého století při vzniku urnových skupin. Živé ploty jsou tvořeny jehličnatými zeravy, jejichž každoroční přírůstky nelze zakracovat o celou délku přírůstku s ohledem na „vyholení“ jejich větví. Živý plot tak každoročně nabyde jak ve své šířce tak ve výšce. HmO s ohledem na zvýšení pocitu bezpečnosti návštěvníků uspořádají odbornou debatu s cílem získat pohledově i nákladově vyhovující řešení.

Systematická činnost a mravenčí úsilí při vyjasnění vlastnických vztahů k hrobovým zařízením umožnila HmO uskutečňovat úpravy hrobových skupin hřbitova. Hrobová zařízení nemající nájemce, ale spoluvytvářející vzhled a atmosféru hřbitova byla sepsána a zdokumentována, část jednoduše ošetřena, část zařízení byla po zdokumentování stavu demontována a připravena k převedení na zatravněné plochy. Jde však o nákladově velmi náročné práce. K údržbě slouží grafické plány hřbitovních skupin, které se osvědčily při orientaci v značně nesourodých hrobových polích.

HmO v roce 2015 pokračovaly v prodeji opuštěných hrobových zařízení v souladu s Pravidly pro nakládání s opuštěnými hrobovými zařízeními schválenými RmO dne 17.07.2007 a aktualizovanými RmO dne 02.09.2014. Lze očekávat, že celkové náklady na odstranění

opuštěných hrobů budou drtivě převyšovat příjmy z prodeje hrobového zařízení.

HmO zadaly vypracování projektu na zadláždění dvou frekventovaných úseků páteřních hřbitovních komunikací, které jsou při jarním tání a po deštích pro podmáčenost těžce schůdné. Náklady 24 tis.Kč. Dlažba bude položena v první polovině roku 2016.

Na jihovýchodní vstupní bránu hřbitova HmO instalovaly informační orientační tabuli s vyznačenými objekty, na jejímž návrhu se výrazně podílel pan náměstek primátora RNDr.ŠnevaJS. Statutární město Olomouc zahrnuje v roce 2015 do vznikajících projektů kompletní rekonstrukci vstupních bran a přilehlého oplocení jihovýchodního vstupu hřbitova. Realizace financovaná městem Olomoucí je plánována na rok 2016.

Pozornost HmO také věnují pohřebišti Spojenců 2.světové války. Jednotlivé hroby prošly v nedávných letech celkovou rekonstrukcí. Hromadný hrob je dodavatelsky celoročně odborně udržován s náklady ve výši 31 tis.Kč.

Hřbitovy města Olomouce, p.o., Technické služby města Olomouce, a.s a Magistrát města Olomouce, odbor životního prostředí společně připravily pokus o třídění a separaci odpadů na neředínském hřbitově. Začali jsme zkušebním umístěním kontejneru na sklo na dvou stanovištích neředínského hřbitova (JV brána, katolická kaple). Po třech měsících byl zkušební provoz ukončen, protože se nepodařilo dosáhnout potřebné čistoty druhovosti v kontejnerech, když značnou část odpadu tvořily umělohmotné obaly na svíčky se zbytky vosků. Dále jsme se chtěli zaměřit právě na sběr umělohmotných obalů na svíčky. Pro nekvalitu svíček se značným podílem nevyhořelého vosku a zkušenost se sklem jsme od dalších pokusů ustoupili. Neznamená to však, že se třídění vzdáváme, po určité době pokus zcela jistě zopakujeme. Ukazuje se, a to i přes úspěchy města, že ne všichni návštěvníci hřbitova mají třídění odpadu v krvi.

Nová Ulice

Páteřní komunikace hřbitova je stále častěji, pro svou lepší schůdnost v porovnání s polní cestou paralelně vedoucí podél hřbitovního oplocení a spojující oblast heliportu a neředínských zahrad, využívána občany, kteří bohužel ničí a zprůchodňují pletivové oplocení hřbitova. Běžná celoroční údržba. Proběhl bezpečnostní a zdravotní ořez mohutných lip nad hroby skupin III a IVs náklady 41 tis.Kč. HmO považují za nezbytné vyměnit dožitá pletivová oplocení JV a JZ části hřbitova. Hřbitovní kaple bývá v posledních letech častějším cílem vandalů a zlodějů. Úspěšnost PČR v odhalování pachatelů trestné činnosti je dle očekávání spíše výjimečná. HmO nabízí pronájem hřbitovní kaple vhodnému nájemci s činností odpovídající její poloze v předpolí hřbitova. Zlepšení také očekávám s využitím historického domku správce pro bydlení osoby na hřbitov přímo dohlížející. Z historie vyplývající blokáce domku by měla skončit v 06.2016.

Nedvězí

HmO financovaly 220-ti tisíci Kč důkladnou a velmi zdařilou opravu zděného oplocení hřbitova v celé jeho délce. Úprava byla velmi kladně hodnocena KMČ Nedvězí a návštěvníky hřbitova. Běžná celoroční údržba. Na odpad slouží kontejnerová sběrná nádoba pravidelně vyvážená Technickými službami města Olomouce, a.s.

Slavonín

Běžná celoroční údržba. Je třeba řešit vlastnické vztahy k parcele k.ú.Slavonín pč.948/9 a stavbě márnice.

Nové Sady

Běžná celoroční údržba. Havarijní kácení břízy u kostela s náklady 4 tis.Kč. HmO v závěru roku provedly přípravné práce pro natažení pletivového oplocení mezi hřbitovem a odkalovacími nádržemi ČOV.

Hrobka 8HA58 je nově zapsána jako kulturní památka ČR. Pracovníci Národního památkového ústavu územního odborného pracoviště v Olomouci provádí průzkum, jehož cílem je získat podklady a doporučení pro rekonstrukci hrobky.

Holice

Běžná celoroční údržba. Je připravena studie na rozšíření stávajícího hřbitova o urnový háj. KMČ Holice nadále požaduje vydláždění páteřních komunikací a zřízení urnového háje.

Hodolany

Běžná celoroční údržba.

K údržbě slouží grafické plány hřbitovních skupin, které se osvědčily při orientaci v značně nesourodých hrobových polích. Zákaz pohřbívání do země přijatý hygienikem před desítkami let vyústil podpořený navíc nesystematickou činností našich předchůdců ke vzniku stavu se značnou zátěží ve formě opuštěných hrobových zařízení. HmO na části hřbitova v souladu se zákonem 256/2001 sb., o pohřebnictví vyřešily vlastnické vztahy k opuštěnému hrobovému zařízení a vytváří předpoklady pro zlepšení vzhledu podstatné části hřbitova.

Chválkovice

Běžná celoroční údržba. Vydláždění po deštích často podmačené a rozbahněné plochy vstupní brány s náklady 41 tis.Kč. Instalace dopravního značení na parkovišti před hřbitovem, které zajistí návštěvníkům hřbitova možnost parkování. HmO chtějí volně ukládaný hřbitovní a bohužel i nehřbitovní odpad za hřbitovní zdi nahradit zpevněnou plochou pod kontejner na odpad, nabídnout městu Olomouci převzetí správy nad pozemky vlevo a za hřbitovní zdi při pohledu na vstupní bránu a založit zde stromořadí.

Svatý Kopeček

Běžná celoroční údržba. Změněná situace po stavební činnosti v okolí hřbitova a výsledek následného hydro-geologického průzkumu dává předpoklady pro pohřbívání do země i v levém pásu starého hřbitova od dlážděné středové cesty při pohledu od vstupu ke kapli. Základy původního cihlového oplocení hřbitova na styku s ulicí Darwinovou a Holubovou již vykazují natolik závažné defekty, že HmO financovaly 18-ti tis.Kč projekt obnovy části oplocení. Demontáž a následná výstavba nového oplocení bude HmO financována v roce 2016.

Černovír – občanský

Běžná celoroční údržba.

Černovír – vojenský

Na velmi hodnotné, i když veřejnosti méně známé olomoucké lokalitě, HmO prováděly opakovaně strojní sekání většiny travnatých ploch za účelem zlepšení vzhledu hřbitova. Při vstupu na hřbitov HmO je osazena informační tabule s dobovými fotografiemi a stručným historickým exkurzem. 11.11. se opět konala vzpomínková akce spojená s kladením věnců. Vstředností Agentury pro ochranu přírody a krajiny Litovelské Pomoraví vznikla 1.část biologického hodnocení lokality bez nákladů HmO a tím byly vytvořeny podklady pro rozhodnutí státní správy o kácení mnoha problematických až nebezpečných dřevin hřbitova. HmO zažádají o kácení v období začátku podzimu 2016.

Chomoutov

Běžná celoroční údržba. V předchozím období HmO financovaná asfaltovaná cesta od posledních domků na hřbitov plní svůj účel, tvoří neblátivý účelný a komfortní přístup ke hřbitovu.

Výzva

Vážení spoluobčané, vyzývám Vás k účinné spolupráci při ochraně hrobového příslušenství, vybavení hřbitovů a vysazované zeleně. Je smutné, že i místa posledního odpočinku jsou dnes v zájmu nenechavých spoluobčanů. Buďme vnímaví na dění kolem nás a každý podnikněme našim schopnostem a okamžitým možnostem odpovídající kroky. Hřbitovy ani při nejlepší snaze neuhlídají jen příslušníci Policie ČR a městské policie.

Poděkování

HmO děkují za spolupráci, pozornost a podporu primátorovi města Olomouce a jeho náměstkům, členům RmO, odboru koncepce a rozvoje, ekonomickému, investičnímu odboru, odboru evropských fondů, jakož i odboru životního prostředí. Pochopitelně náš dík patří i nově vzniklému oddělení řízení příspěvkových organizací odboru Vnějších vztahů a informací MmO. Děkujeme příslušníkům Městské policie Olomouc za snahu minimalizovat drobné krádeže a zvýšit pocit bezpečnosti návštěvníků hřbitova. Poděkování náleží pracovníkům Národního památkového ústavu územního odborného pracoviště v Olomouci za odbornou pomoc nejen na černovířském a novosadském hřbitově. HmO děkují i Úřadu práce v Olomouci za spolupráci při zaměstnávání osob dlouhodobě nezaměstnaných.